

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till namngivningsnämnden

Datum:
2025-11-10

Diarienummer:
NGN-2025-00073

Handläggare:
Anders Ågren

Verksamhetsplan och budget 2026 - 2028

Förslag till beslut

Namngivningsnämnden beslutar

1. **att** godkänna verksamhetsplan och budget 2026 – 2028 enligt **bilaga 1**.

Ärendet

Verksamhetsplan och budget för 2026 – 2028 för namngivningsnämnden följer den inriktning som kommunfullmäktiges beslut om Mål och budget 2026 – 2028 anger. Verksamhetsplanen beskriver de åtgärder som nämnden ska arbeta efter och genomföra inom sitt ansvarsområde.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen.

Föredragning

Kommunfullmäktige har i beslut om Mål och budget den 3 november 2025 tilldelat namngivningsnämnden ett kommunbidrag på 2 116 tusen kronor för 2026. Kommunbidraget finansierar nämndens politiska verksamhet och handläggning av nämndens ärenden.

I verksamhetsplanen har de inriktningsmål och uppdrag i kommunfullmäktiges beslut om Mål och budget 2026 – 2028 som berör nämndens verksamhetsområde konkretiserats i form av åtgärder. Verksamhetsplanen har ett treårsperspektiv för att följa tidsperspektivet i Mål och budget. Det innebär ett utrymme för att identifiera åtgärder som kan genomföras under en längre tidsperiod än ett år.

För de inriktningsmål och uppdrag som riktats till nämnden och som inte redovisas i verksamhetsplanen har nämnden bedömt att det inte finns möjlighet för nämnden att bidra inom ramen för sitt ansvarsområde.

I en integrerad bilaga till verksamhetsplanen finns en uppföljningsplan. Planen visar hur nämnden mer specifikt ska följa upp åtgärder, bedöma måluppfyllelse och följa utvecklingen inom verksamhetsområdet.

Ekonomiska konsekvenser

Verksamheten kommer att genomföras inom ramen för nämndens budget. Tilldelat kommunbidrag i Mål och budget 2026 finansierar nämndens politiska verksamhet samt handlägningsstöd motsvarande 80 procent av en heltidstjänst.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 10 november 2025
- Bilaga 1, Verksamhetsplan och budget 2026 - 2028

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Axelsson
Biträdande stadsbyggnadsdirektör

Verksamhetsplan och budget 2026– 2028

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Innehåll	2
Inledning	3
Nämndens uppdrag	3
Politisk plattform.....	3
Omvärld och förutsättningar	4
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	4
Begrepp som används i verksamhetsplanen	5
Kommunfullmäktiges fokusmål	6
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden.....	6
Fokusmål 2. Jobben	6
Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker service och myndighetsutövning med hög kvalitet. Namngivning sker enligt tydliga och demokratiska principer och riktlinjer tidigt i stadsbyggnadsprocessen. På så sätt säkerställer nämnden att namngivningen är förutsägbar, tydligt och i fas med övrig byggplanering. Det undviker och osäkerheter och att inofficiella namn etableras.....	6
Fokusmål 3. Klimatet	7
Budget 2026.....	8
Nämndens driftbudget	8
Bilaga 1 Styrdokument.....	9
Bilaga 2 Uppföljningsplan	10
Nämndens uppföljning	10
Bilaga 3 Nämndens nyckeltal	11
Bilaga 4 Uppdrag där nämnden inte formulerat åtgärder	12

Inledning

Nämndens uppdrag

Namngivningsnämnden har till uppgift att besluta om namn på kvarter, gator, bostadsområden, vägar, broar och allmänna platser.

Politisk plattform

Namngivningsnämndens uppgift är att skapa namn som särskiljer, identifierar och lokaliserar platser i kommunen. Det underlättar den samhälleliga kommunikationen och människors geografiska orientering. Vid namngivning bör namnen vara lättstavade, lätta att uttala, att minnas och att skilja åt, inte minst för att underlätta barns möjlighet att orientera sig i kommunen och i strävan efter delaktighet och lika villkor för alla invånare.

När ett nytt område ska namnges bör namn som hör samman med varandra användas för att underlätta orienteringen och skapa enhetlighet. Även när stadsdelar kompletteras med namn på till exempel nya gator eller parker bör dessa anpassas till redan befintliga namn. Där så är möjligt bör namnen anknyta till och lyfta fram platsernas kulturhistoria eller naturvärden.

Namngivningsnämnden har ett tydligt avgränsat ansvarsområde. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål och de uppdrag som är riktade till alla nämnder är begränsat. Namngivningsnämnden har i arbetet med att konkretisera Mål och budget övervägt samtliga mål och uppdrag och bedömt möjligheterna att bidra till måluppfyllelse. För de inriktningsmål och uppdrag som inte redovisas i verksamhetsplanen har nämnden bedömt att det inte finns möjlighet att genomföra åtgärder som bidrar till måluppfyllelse.

Nämnden prioriterar sitt utvecklingsarbete till jämställdhet och delaktighet som är de områden där nämnden har störst möjlighet att göra skillnad för kommunens invånare. Namngivningen ska spegla den samhälleliga mångfalden.

Det innebär bland annat att när memorialnamn fastställs, namn i syfte att hedra en person, så ska i första hand kvinnor hedras. Detsamma gäller då personnamn ingår i en namnkategori. På så sätt bidrar nämnden till mer jämställd namngivning eftersom mäns memorialnamn dominerat över tid. Namnen ska även i övrigt spegla den samhälleliga mångfalden. Nämnden ska bredda inriktningen kring namngivning och överväga om ämnena demokrati, frihet och mänskliga rättigheter på ett lämpligt sätt kan synliggöras i namngivningen. Öppenhet mot invånarna och deras delaktighet ska främjas genom dialog och genom att nämndens förslag ställs ut för synpunkter.

Nämnden värnar säkerhet och orienterbarhet genom namngivning av parker, gång- och cykelvägar i så stor utsträckning som möjligt. Det bidrar till trygghet i det offentliga rummet. Namngivning ska ske tidigt i stadsbyggnadsprocessen. På så sätt säkerställer nämnden att namngivningen är i fas med övrig byggplanering och undviker att inofficiella namn etableras.

Omvärld och förutsättningar

Uppsala har under de senaste åren haft en hög befolkningsökning och prognoser visar på en fortsatt tillväxt. Även om konjunkturläget är osäkert så kräver tillväxten samtidigt en kontinuerlig utbyggnad av bostäder, arbetsplatser och infrastruktur. Fyrspårsavtalet ger möjlighet till en fortsatt hög utbyggnadstakt tillsammans med förbättringar i kollektivtrafiksystemet. Namngivningsnämnden ska finnas med på ett tidigt stadium under arbetet med detaljplaner när ett område planeras. Genomförandet förutsätter en fungerande intern samverkan, kompetens, kommunikation och tydliga prioriteringar. Möjligheterna att bedriva verksamheten för att tillgodose medborgarnas och verksamhetens behov är goda.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget är att följa och medverka till genomförande av kommunfullmäktiges beslut om Mål och budget 2026–2028. De uppdrag där nämnden inte formulerat åtgärder i sin verksamhetsplan för att bidra till måluppfyllelse finns i bilaga 4.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Begrepp	Beskrivning
Fokusmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar fokusmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med grunduppdrag, nämndmål, strategier, åtgärder och indikatorer.
Uppdrag	Uppdrag som ges till nämnden genom kommunfullmäktiges Mål och budget eller genom beslut som fattas under året av kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen. Till uppdrag från Mål och budget tar nämnden fram åtgärder och vid behov strategier för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen.
Grunduppdrag	Nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Utvecklingen av grunduppdraget beskrivs med nämndmål med åtgärder och/eller indikatorer.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måloppfyllelse konkretisera fokusmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder. Under fokusmål 1 finns ett kommungemensamt obligatoriskt nämndmål inom arbetsmiljö.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda verksamhetsformerna.
Klimatbudget	Klimatbudgeten är ett verktyg för att underlätta och påskynda omställningen så att kommunens klimatomål kan nås. Den innehåller prioriterade åtgärder för planperioden inom de områden som står för majoriteten av utsläppen inom Uppsala kommun.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2026–2028 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina nämndmål och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden gäller båda verksamhetsformerna eller enbart den ena eller andra.
Klimatåtgärd	Åtgärder inom klimatbudgeten, som tillsammans syftar till att kommunens klimatomål ska kunna nås.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (till exempel program eller handlingsplan).
Indikator	Indikatorer mäter trender, resultat och önskade effekter i när- och omvärld som kommunen behöver förhålla sig till. De ska kunna jämföras över tid och där det är möjligt med andra organisationer och kommuner. De kan användas i styrningen genom att sätta ett målvärde för respektive indikator för planperioden.

Kommunfullmäktiges fokusmål

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att minska den administrativa belastningen, öka takten i digitaliseringen och skapa förutsättningar för ett mer effektivt resursutnyttjande.

Det administrativa stödet för nämndens verksamhet såsom nämndens ekonomicontroller, verksamhetscontroller, nämndsekretariat, registratur och chefsfunktioner är fullt ut samordnad med övriga samhällsbyggnadsnämnders administrativa stöd.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Genomlys de administrativa arbetsuppgifterna vid nämndens verksamhet		Tid till kärnverksamheten frigörs

Nämndens grunduppdrag

Genom ökat samarbete med exempelvis olika föreningar och genom dialoger bidra till att fler invånare bli delaktiga i namngivningsprocessen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Arbeta för att nå fler grupper vid dialoger och bredda kontaktytorna för invånarinflytande	Policy för samverkan med aktörer i föreningslivet och det fria kulturlivet	Ökad delaktighet

Fokusmål 2. Jobben

Uppdrag 12. Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker service och myndighetsutövning med hög kvalitet.

Namngivning sker enligt tydliga och demokratiska principer och riktlinjer tidigt i stadsbyggnadsprocessen. På så sätt säkerställer nämnden att namngivningen är förutsägbart, tydligt och i fas med övrig byggplanering. Det undviker osäkerheter och att inofficiella namn etableras.

Fokusmål 3. Klimatet

Klimatbudgeten anger bland annat att målstyrning mot ett mer aktivt resande och mer hållbara resmönster samt främjande av gång-, cykel- och kollektivtrafik är avgörande för att minska utsläppen från transporter.

Nämnden arbetar aktivt för att namnge gång- och cykelbanor och samarbetar med Region Uppsala med namngivning kopplat till kollektivtrafiken. Genom att skapa en namnmässig helhet och tydlighet för gång-, cykel- och kollektivtrafik bidrar nämnden till att stärka de hållbara transportslagens status och därmed bidra till målet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Lägg mer fokus på att namnge gång- och cykelvägar.		Göra Uppsala mer attraktiv som cykelkommun

Budget 2026

Nämndens driftbudget

Nämndens budget utgår från den budget med fördelning av skattemedel som kommunfullmäktige beslutat i mål och budget.

Nämndens driftbudget, belopp i tusentals kronor

	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens kostnader exkl egen nämnd	-1 969	-2 065	-2 116	-2 182	-2 250
Summa kostnader	-1 969	-2 065	-2 116	-2 182	-2 250
Summa nettokostnader¹	-1 969	-2 065	-2 116	-2 182	-2 250
Politisk verksamhet (1)	494	500	512	528	545
Infrastruktur, skydd m.m (2)	1 546	1 565	1 604	1 654	1 705
Summa kommunbidrag	2 040	2 065	2 116	2 182	2 250
Resultat	71	0	0	0	0

För att fullgöra uppdraget med den takt som krävs i och med stadens stora utbyggnadsområden, behövs bland annat handläggningsstöd. I tilldelad ram för mål och budget 2026 ryms motsvarande en 80 procentig tjänst. Nämndens övriga kostnader är kopplade till den politiska verksamheten som beslutats för kommunhelheten gällande arvodesnivåer och nämndens sammansättning.

Bilaga 1 Styrdokument

Namngivningsnämnden har 2019 beslutat om riktlinjer för namngivningsnämndens ansvars- och verksamhetsområden. Namngivningsnämnden ska i övrigt verka i enlighet med god ortnamnssed (Kulturmiljölagen 1 kap 4 §). Vid bruk av memorialnamn ska nämnden följa "Ortnamnsrådets rekommendationer" (2004-12-21).

Namngivningsnämnden har 2019 beslutat om rutin för handläggning av inkomna namnförslag.

Namngivningsnämnden har för 2025 - 2027 planerat åtgärder som stödjer genomförandet av:
Policy för digital transformation (KF 2020)

Namngivningsnämnden har för 2025 - 2027 planerat åtgärder som stödjer genomförandet av:
Policy för samverkan med aktörer i föreningslivet och det fria kulturlivet (KF 2021)

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Nämndens uppföljning

Uppföljningsarbetet är en del i nämndens systematiska arbete för att kontrollera och förbättra kvaliteten inom nämndens ansvarsområde. Uppföljningen ska sträva efter att synliggöra och analysera skillnader och därmed upptäcka var det kan finnas förbättringspotential. Skillnader mellan kvinnor och män ska, om möjligt, alltid synliggöras.

Vid varje delårsuppföljning och vid årsbokslutet bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges uppdrag och nämndens egna mål. Bedömningen baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder och med stöd av indikatorer inom nämndens verksamhetsområde.

Nämnden följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året och redovisar ett periodiserat resultat månadsvis. Detta innebär att nämnden varje månad (februarinovember utom juni) jämför det ackumulerade resultatet med budget och gör en helårsprognos. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belasta rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska läge. En fördjupad uppföljning av verksamhetsområdet sker per mars, per augusti samt i årsbokslut. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på minst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat, ska nämnden besluta om åtgärder.

Bilaga 3 Nämndens nyckeltal

Nämnden följer utvecklingen inom sitt verksamhetsområde utifrån nedanstående nyckeltal. Nämnden förhåller sig för övrigt till de kommunövergripande indikatorerna och nyckeltal som har bäring på samhällsbyggnadsprocessen.

Nämndens nyckeltal		Jämförelse		Målsättning	Källa
Nyckeltal	2026	2025	2024		
Andel detaljplaner med namnbehov som är namnsatta vid antagande				100 %	Nova och DHS
Antal fastställda namn					DHS
Antal memorialnamn varav kvinnonamn					DHS
Antal namngivna gång- och cykelvägar					DHS
Antal namngivna parker					DHS
Antal medborgarsynpunkter på namnförslag					DHS

Bilaga 4 Uppdrag där nämnden inte formulerat åtgärder

För följande uppdrag gör nämnden bedömningen att nämnden inte kan genomföra åtgärder inom sitt uppdrag.

Fokusmål 2: Jobben
Uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som nationell och internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.
Fokusmål 4: Tryggheten
Uppdrag 31. Förhindra att välfärden missbrukas genom att motverka alla former av välfärdsbrott och arbetslivskriminalitet i kommunens verksamheter och hos de leverantörer som anlitas av kommunen.
Uppdrag 40. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och social gemenskap.
Uppdrag 42. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.